

Metoder, kirke i en ”post-konstantinsk” tid og kontekstualisering

Årets første nummer av NOTM spenner over tre svært forskjellige temaer. Det er ingen umiddelbar sammenheng mellom artiklene, men hver for seg løfter de frem sentrale misjonsvitenskapelige (missiologiske) problemstillinger og forskningsfelt. Førsteamanuensis Thomas Sundnes Drønen drøfter den teologiske disiplinen ”misjonshistorie” og spør etter fagets akademisk egenart, historiesyn og fagets forhold til samfunnsvitenskapene. Danske Jeppe Bach Nikolajsen er stipendiat ved Menighedsfakultetet i Århus, men knyttet til MFs doktorgradsprogram. Han tar opp spørsmålet om hvordan man skal forstå forholdet mellom misjon og kirke, mens førsteamanuensis Erik Waaler ved Norsk Lærerakademi presenterer den indonesiske teologen Harun Hadiwijono og hans forsøk på å tilrettelegge den kristne treenighetslæren i en javanesiske kontekst. Hver for seg løfter artiklene frem viktige misjonsvitenskapelige problemstillinger og forskningsfelt.

Drønen avla sin Ph.d. ved Misjonshøgskolen i Stavanger i 2007 og har siden 2007 vært ansatt som førsteamanuensis i kulturkunnskap samme sted. Artikkelen er en bearbejdet versjon av prøveforelesningen over oppgitt emne og et kjærkomment bidrag til den teologiske metoddebatt og tolkningshorisont. Drønenes utgangspunkt er det faktum at misjon er blitt et forskningsfelt for akademikere langt utenfor teologifagets rekke. Allmennhistorikere, religionshistorikere og antropologer har levert verdifulle forskningsbidrag og har dermed utfordret til refleksjon over disiplinen akademiske egenart, teoritilfang og metodespørsmål. Metodisk er det mye å hente fra samfunnsvitenskapene, hevder Drønen, og mener at til tross for metodiske svakheter kan postkolonial teori, mentalitets-

historie og diskursanalyse være fruktbare grep for misjonshistoriske studier.

”Missional ekklesiologi” er overskriften over artikkel nummer to. Den dreier seg om hvordan man skal forstå forholdet mellom misjonsvirksomhet og kirke på protestantisk grunn. Målet for det teologiske arbeidet er en revitalisering av kirken i en ny kulturell situasjon i det noen har kalt ”den post-konstantinske” epoke. Med fremveksten av den moderne protestantiske misjonsbevegelse på 1800-tallet oppstod et organisatorisk skille mellom kirke og misjonsarbeid. Sendelse ble ikke kirkenes sak, men misjonsselskapenes. Hvordan skulle denne organisatoriske disintegrasjonen overvinnes? Nikolajsen trekker historiske linjer og fremhever aktører. Han starter med Edinburgh-konferansen i 1910 og redegjør for utviklingslinjene i tenkningen omkring ”missional ekklesiologi”, som han gjenfinner som et grunnmotiv. India-misjonæren og teologen Lesslie Newbigin fremheves som epokegjørende i arbeidet for integreringen av misjon og kirke og utviklingen av en ny kulturbevissthet i protestantisk kristenhet. Det handler med andre ord om å være kirke i en ny tid og utvikle reflekterte strategier i møte med den.

Den tredje artikkelen dreier seg om et spesifikt dogmatisk emne og vil kunne oppleves som vanskelig tilgjengelig. Den er likevel viktig. Takket være Erik Waalers språkkunnskaper – han har arbeidet som misjonær i Indonesia – presenteres vi for en betydelig ikke-vestlig teolog og religionshistoriker, professor Harun Hadiwijono (1915-1983) fra Java. Hans bok, *Iman Kristen*, regnes som det første forsøket på å tilrettelegge protestantisk teologi i en indonesisk kontekst. Artikkelen handler med andre ord om kontekstualisering, et felt av stor interesse og viktighet innen missiologien. Hadiwijono regnes som en av de fremste kjennere av javanesiske religion og hadde bakgrunn i javanesiske mystikk før han som ung konverterte til kristendommen. I tillegg til et omfattende religionshistorisk forfatterskap har han skrevet to dogmatiske helhetsfremstillinger. Det meste av livet underviste han ved STT Duta Wikana, en teologisk høyskole i Yogyakarta på Java, der han også selv var utdannet. I 1967 disputerte han på avhandlingen *Man in the Present Javanese Mysticism* ved Det frie Universitet i Amsterdam. Hadiwijono var opptatt av å tegne et gudsbilde som er forståelig for den vanlige javanese. Påvirket blant annet av Karl Barth tok han et oppgjør med den platonskinspirerte klassiske treenighetslæren, som i følge Hadiwijono legger for mye vekt på Guds vesen fremfor hans ”væremåter”. Hadiwijonos kritikk aktualiserer dermed også en debatt om forholdet mellom det historiske gitte og kontekstualisering.